

6

Afscheid van het lid Dijkma

Aan de orde is het afscheid van het lid Dijkma (PvdA).

De voorzitter:

Aan de orde is het afscheid van mevrouw Dijkma van de PvdA. Ik begin met haar afscheidsbrief.

"Mevrouw de Voorzitter, lieve Khadija,

Hierbij laat ik u weten dat ik vanaf 1 juni aanstaande niet langer deel zal uitmaken van uw Kamer. Ik ben gisteravond door de gemeenteraad van Amsterdam benoemd tot wethouder. Mijn besluit om naar Amsterdam te gaan is niet gemakkelijk genomen. Als vicefractievoorzitter van de PvdA-fractie heb ik met veel overtuiging bijgedragen aan onze inzet het afgelopen jaar. We hebben met vallen en opstaan geleerd om vrolijk en moedig voorwaarts te gaan, om soms tegen de stroom in en met minder mensen dan voorheen toch een relevante bijdrage te kunnen leveren. Daar ben ik trots op en het geeft me ook alle vertrouwen in de toekomst. In dat licht is een vroegtijdig afscheid van het parlement en van de mij zo dierbare fractie emotioneel en moeilijk geweest. Ik ben doorgaans iemand die afmaakt waar ik aan begin. De wetenschap dat ik ook vanuit een nieuwe rol als wethouder mijn partij blijf steunen en vertegenwoordigen in een stad die naast het rode Noorden geldt als de bakermat van de sociaaldemocratie, helpt daarbij enorm.

In alle lange jaren dat ik in Den Haag werk, ben ik altijd blijven pendelen tussen de Hofstad en mijn thuishaven Twente. Natuurlijk heb ik vaker pogingen gedaan om mijn gezin te verleiden om naar 070 te komen. Die pogingen mislukten jammerlijk. Het prachtige coulisselandschap, de zee van ruimte en het karakteristieke noaberschap — dat is echt Twents — "maakten dat ze met geen tien paarden te verkassen waren. Maar toen ik na jarenlang tevergeefs 070 indrukken het onverwacht met de code 020 probeerde, sprong de virtuele verhuiskluis — pats — in één klap open. In de woorden van mijn oudste kind: Amsterdam is gewoon een coole stad! En dus gaan we na al die jaren pendelen nu eindelijk permanent met z'n allen samenwonen in Amsterdam; een onbetaalbaar cadeau, helaas ook letterlijk."

(Hilariteit)

De voorzitter:

Ik hoor een beetje leedvermaak bij de niet-Amsterdammers.

"Het verzoek van mijn partijgenoten om naast onze lijsttrekker Marjolein Moorman de tweede wethouder te worden, beschouw ik als een enorme kans en een grote eer. Een kans, want de uitdagingen waar Amsterdam voor staat zijn groot. En als bestuurder kun je eraan bijdragen dat deze fantastische metropool tegelijk leefbaar, bereikbaar en dynamisch blijft. Het is deze opdracht waar ik ongelooflijk veel energie van krijg en die mijn hart sneller doet kloppen.

Wie de geschiedenis van mijn partij een beetje kent, ziet dat mannen als Floor Wibaut en Jan Schaefer met hun praktische politiek en tastbare idealen de stad voorgoed veranderd hebben. Hun bestuursstijl en manier van politiek

bedrijven spreekt ook vandaag nog tot de verbeelding. Amsterdam is ook de stad van Eberhard en de stad van Lodewijk. Ik zag van dichtbij de jonge wethouder Asscher de strijd aanbinden met slechte scholen. Een strijd die hij ten gunste van alle kinderen in Amsterdam glansrijk heeft gewonnen. Marjolein en ik staan dus in grote schoenen. Dat voelt als een enorme verantwoordelijkheid, maar vooral als een hele eer.

Rest me u allen, mijn fractiegenoten en de collega's in de Kamer zeer te danken voor de goede samenwerking en de collegialiteit. Het was een groot genoegen om in uw midden te mogen verblijven. Onze parlementaire democratie vraagt om een permanente inzet en bescherming van ons allen. Daarom veroorloof ik me een enkele kleine tip. Laten we trots zijn op onze parlementaire democratie, op het parlement, op het debat en op de vrijheid die we in dit prachtige land genieten. Een vrijheid die elke dag gevierd, gekoesterd en helaas — zie de al jarenlang durende beveiliging van een van onze collega's — ook beschermd moet worden. Als het enige Kamerlid dat onze Voorzitter letterlijk heeft zien komen, wil ik onderstrepen dat ik geniet van de wijze waarop u ons huis representeert met een combinatie van humor, flair, gepaste strengheid en vooral waardigheid, die bij vriend en vijand respect verdient."

(Hilariteit)

De voorzitter:

Ik weet niet of iedereen dat vindt, maar goed.

"Verder zal ik mij niet met de gang van zaken in dit huis bemoeien. Veel dank aan alle medewerkers die ons dagelijks ondersteunen. Zonder hen zijn wij helemaal geen sikkepit waard. Dank, Farhat van het restaurant, voor al jouw geweldige cappuccino's en de bemoedigende woorden die je altijd voor me had. Je bent een voorbeeld voor velen en je staat symbool voor de dienstbaarheid van alle medewerkers die deze Kamer eigen is.

Het gaat u allen goed.

Met vriendelijke groet, Sharon Dijkma"

(Geroffel op de bankjes)

De voorzitter:

Geachte mevrouw Dijkma, lieve Sharon.

2007, 2011, 2012 en 2018: dit is de vierde keer dat je afscheid van ons neemt. Maar je was nooit ver en het was altijd maar voor even. Een kort overzicht van jouw heen-en-weerbewegingen van je Kamerzetel naar vak-K. In 2007 nam je voor het eerst afscheid van de Tweede Kamer om staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap te worden in het kabinet-Balkenende IV. In 2010 keerde je terug als Kamerlid. Eind 2011 ging je even op verlof. In 2012 nam je zelfs voorgoed afscheid van het Kamerwerk. In datzelfde jaar zagen we je hier weer op het toneel verschijnen, maar toen als staatssecretaris van Economische Zaken en weer later als staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu. In 2017 keerde je na de verkiezingen weer terug in onze Kamer.

Nu, mei 2018, neem je opnieuw afscheid. Feit is dat jouw lidmaatschap van de Tweede Kamer vol is van records en bijna-records. Ik loop ze maar even langs. 24 jaar geleden, om precies te zijn op 17 mei 1994, werd je geïnstalleerd door toenmalig Tweede Kamervoorzitter Deetman. Je was 23 jaar oud, op dat moment het jongste Kamerlid ooit. Let wel: geen van de Kamerleden van vandaag zat in 1994 in de Kamer. Ook ik niet.

Je had het record "jongste langstzittende Kamerlid" op je naam kunnen schrijven als je niet tussendoor die drie verschillende staatssecretariaten op je had genomen. Daar staat tegenover dat je in 2012 wel een ander opmerkelijk record vestigde: je was de jongst vertrekkende nestor ooit. Nu moet je genoeg nemen met de, toch ook eervolle, vijfde plaats.

Sharon, je bent niet meer de allerjongste van het stel, maar dus wel een van de oudgedienden. Ik heb de speech van toenmalig Tweede Kamervoorzitter Gerdi Verbeet er nog eens op nageslagen. Ze beschreef je in 2012 als een aimabel, bevlogen en strijdbaar Kamerlid. Je voelde je hier als een vis in het water. Die karaktereigenschappen ben je zeker niet verloren en je voelt je hier nog steeds thuis. En opnieuw verliest de Kamer met jouw vertrek een ervaren kracht. Zoals een griffier mij appte toen hij hoorde dat je wegging: "het is een aderlating voor de Kamer". Zo voelt het ook.

Je had in 2012 de eer om ons namens alle vertrekkende Kamerleden toe te spreken. "Politiek is ambacht", zei je toen. En: "Een goed politicus heeft niet alleen een ideologische opvatting, maar heeft ook een groot strategisch inzicht wat betreft timing". In ieder geval hebben we jou zo leren kennen. In je werk ben je flexibel en loyaal, maar ook iemand die weet wat ze wil. Je werkte jarenlang onder een portret van operalegende Maria Callas. Niet omdat jij een ster in zingen bent, heb ik gehoord, maar omdat je jezelf herkent in die bescheiden, bijna angstige Italiaanse deerne die opklom tot een operadiva. Vanuit het niets, een selfmade woman.

Ooit zei je in een interview dat je vooral waanzinnig veel steun hebt gehad van je familie, maar die familie had noch een positie, noch connecties in de politiek. Je hebt het allemaal zélf gedaan.

Dat begon al toen je 14 was en als voorzitter van de leerlingenraad op de middelbare school in Groningen een demonstratie organiseerde tegen de verplichte, onflatteuze gymnastiekkleding.

Op je 18de werd je al voorzitter van de Jonge Socialisten. Roodgeverfd haar — dat kan niemand zich voorstellen, denk ik — een tam ratje op de schouder, legerkistjes aan de voeten.

Je groeide hier in dit huis op. Je hebt vele moties en wetsvoorstellen op je naam staan. Het afgelopen jaar zette je je vooral in voor betere zorg. Je was een van de leden van ons Presidium en zette je in voor het goed functioneren van de Kamer.

Nu sla je je vleugels uit buiten Den Haag. De stad Amsterdam trekt je aan. Hoezeer ik dat ook betreurt, je blijft je inzetten voor de publieke zaak en dat bewonder ik.

Je hebt ons land in volle overgave gediend als bewindspersoon. We legden jou regelmatig het vuur na aan de schenen, en daar genoot je van.

Raoul du Pré van de Volkskrant vroeg zich onlangs af of het misschien Amsterdamse humor is om de Kamer vroegtijdig te verlaten en de kiezers een beetje in de steek te laten. Ik kan er — als Amsterdamse — niet echt om lachen. Omdat ik je ga missen, maar ook vooral omdat het, zoals iemand me inderdaad zei, een groot verlies is voor de Kamer.

Sharon, bij dit afscheid van de Kamer denk ik — dat voel ik gewoon — dat het deze keer wél definitief is. Het is niet voor even, en je bent verder weg.

Bedankt dat je hier was. Kamerleden en de Kamerorganisatie zullen je missen.

En nu je echt, echt, voorgoed afscheid neemt, onthoud dan wel: mocht je nog één keer terugkomen, dan vestig je vast weer een record of een bijna-record. Dan heb je de meeste rentrees op je naam en ben je misschien wel de hoogste nieuwe binnenkomer ooit. Want die Kamerdagen — tot nu toe 5.000 ongeveer — tellen dan gewoon lekker door. Maar eerst Amsterdam.

Het ga je goed!

Dank je wel.

(Applaus)

(Geroffel op de bankjes)

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.